

1142

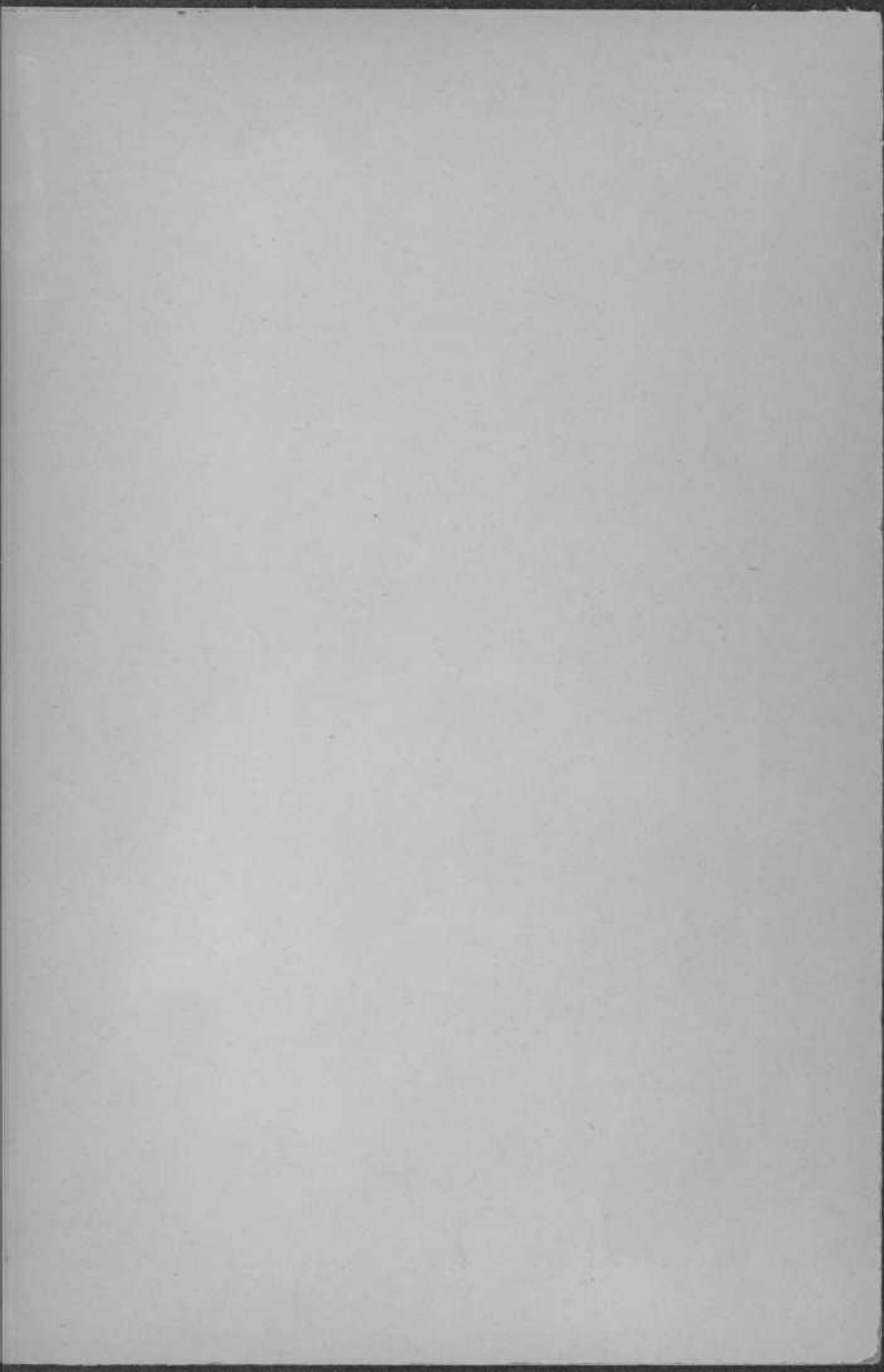
B

42

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0442 8055

262235

DE ONTMASKERING

VAN

Raden Mas NOTO SOEROTO

(Open Brief aan het Nederlandsche Volk)

(Auteursrechten voorbehouden)

DOOR

J. L. CH. VAN BEETEM

Gepens. Officier van het Nederl. Leger

Onder volledige, uitsluitend persoonlijke
verantwoordelijkheid van den schrijver.

Verkrijgbaar Drukkerij P. H. KLOP
Hamerstraat 24 - 's-Gravenhage - Tel. 11381

ONTMASKERING

VAN

Raden Mas NOTO SOEROTO

Noto Soeroto, de Javaansche dichter, de ziener uit het Oosten, de idealist, die streeft naar de verbroedering van het Nederlandsche en het Indonesische volk!

Zoo is hij uit tijdschrift en courant aan velen bekend.

Maar door weinigen wordt hij gekend: Noto Soeroto, de oplichter, de zwendelaar, de volksmisleider!

Dat is de werkelijke Noto Soeroto.

Als goed Vaderlander acht ik het mijn plicht het Nederlandsche Volk te toonen, wie de Indische prins is, die zoo aller vertrouwde geniet, die zoo bemiddelend optreedt tusschen de twee volken, der regeering niet ongevallig.

Als goed Vaderlander acht ik het mijn plicht, dat idealistenmom en zienersmasker, waarachter deze geraffineerde tooneelspeler zich verbergt, weg te rukken en zoo den goedgeboovigen Vaderlander te laten zien, hoe deze Oosterling zijn spel speelt, om de zoo begeerde verbroedering tusschen het Nederlandsche en het Indonesische volk te exploiteeren tot eigen voordeel!

Mijn aanval is persoonlijk!

Maar dat moet ook, want het is te doen om de persoon Noto Soeroto, zooals *ik* hem ken, als een gevaar voor het Nederlandsche volk. Aldus:

Er is een maandblad „Oedaya“. Hoofdredacteur Noto Soeroto. Het doel van „Oedaya“ en dus ook van Noto Soeroto, staat op de 1e pagina van het blad vermeld en luidt aldus:

OEDAYA staat onder geen invloed van welke politieke partij ook, noch van eenig particulier belang, doch laat zich uitsluitend leiden door een opbouwende gedachte ten opzichte van de verhouding Nederland-Indonesië.

Het streeft er naar in de Nederlandsche taal onder Nederlanders belangstelling te wekken voor Indonesië, en voor de cultuur, de gaven en krachten van de bewoners dezer landen. Rust, geleidelijkheid en natuurlijkheid, gesymboliseerd in een zonsopgang (OEDAYA) zijn de richtlijnen, waarin het tijdschrift den opgang van Indonesië wil dienen.

In de Maleische taal tracht het onder de massa der Indonesiërs, naast nuttige ontspanningslectuur, begrippen te verspreiden omtrent volksgezond-

heid, volkshuishoudkunde, techniek, kortom die zaken, waarin Nederlanders hun aangewezen voorlichters zijn. Het zoekt naar samenwerking tusschen Nederlanders en Indonesiërs.

Op deze wijze: naar vermogen bij te dragen aan de bevordering van een wederzijdsche waardeering en van wederzijdsch begripen tusschen Nederland en Indonesië, tusschen Oost en West in het algemeen, is het streven van OEDAYA.

Het blad ging niet hard!

In Dec. 1924 verzocht Noto Soeroto ondergeteekende zijn medewerker te worden.

Daar het streven van „Oedaya“ mij sympathiek was en de persoon van Noto Soeroto, naar mij verzekerd werd, goed stond aangeschreven, durfde ik het aan. Het was hard werken, dag en nacht, en wij kwamen er vrijwel bovenop, ondanks een aangevraagd faillissement, dat, mede dank zij mijn financiële hulp voorkomen werd. (Procedure Rechtb. Mrt 1926.)

Natuurlijk had het blad vijanden en Noto Soeroto ook. Ik als medewerker, en overtuigd van het edele streven van „Oedaya“ en diens hoofdredacteur, schreef tegen hen een ingezonden stuk in „Oedaya“ in Febr. 1925, waarbij Noto Soeroto zelf deze „edele“ en „milde“ kantteekening neerschreef:

„Wij vertrouwen echter, dat eerlijkheid zal zegevieren, dat vernielzucht zichzelf op den duur verteert en dat een huis, dat gebouwd is op een fundament van leugens, vroeg of laat in elkaar zal storten.“

Later heb ik door ervaring geleerd, dat, zoo dat vertrouwen werkelijkheid wordt, „Oedaya“ en met „Oedaya“ diens hoofdredacteur ontegenzeggelijk vallen moeten.

Ik hoop den stoot daartoe te hebben gegeven.

Niet altijd echter bleek het edele streven van „Oedaya“, en vaak werden er andere klanken vernomen, dan men volgens het kopstuk zou verwachten.

Zoo is in het Septembernummer 1926 zéér laatdunkend gesproken over het parlementaire stelsel.

In een blad, dat de verbroedering zoekt, dat door vele Indonesiërs wordt gelezen, is zoo iets niet oirbaar.

„Het Vaderland“ van 16 Sept. Avondbl. schijnt de eenige courant geweest te zijn, die hierop reageerde. Blijkbaar hebben de andere bladen er geen nota van genomen.

„Het Vaderland“ schrijft:

Wij geven dan ook „Oedaya“ den welgemeenden raad, zich alleen te bepalen tot het verspreiden van ontspannings-lectuur en zich in elk geval te onthouden van dergelijke bovendien onjuiste antiparlementaire propaganda enz.

Aldus een propaganda tegen het Nederlandsche gezag!
Verbroedering?

Hiermede heeft „Het Vaderland“ het Nederlandsche Volk een dienst bewezen, want het wordt hoog tijd, dat den goedgeloofigen Nederlanders de oogen eens worden geopend, en dat zij er nota van nemen, wie deze propagandist is.

De landgenooten van Noto Soeroto zijn, wat de persoon van „den hoofdredacteur“ aangaat, beter georiënteerd, hetgeen tot gevolg heeft, dat zijn gezag ten goede onder de Indonesiërs, waarvan hij telkens zoo hoog opgeeft, in werkelijkheid „nihil“ is.

Zelfs het noemen van zijn naam schijnt, - voor mij zeer goed verklaarbaar - hen te irriteren.

In „Het Vaderland“ van 23 September staat een repliek van Noto Soeroto op de beschuldiging van „antiparlementaire propaganda“. Hij schrijft, dat hij wél stemming wil maken, *niet* tegen het parlement, maar tegen „de blinde zelfgenoegzaamheid van den Nederlander“ en tegen „de even blinde zelfoverschatting van den Indonesiër.“ „En“, zegt hij effectvol, „deze arbeid baart hem zooveel zorgen“.

In ieder geval is wáár, dat hij met „zorg“ „stemming“ maakt, dat wil zeggen „haat zaait“, hetgeen in lijnrechten strijd is met de door „Oedaya“ nagestreefde „verbroedering“.

En Noto Soeroto is, dunkt mij, wel in de allerlaatste plaats de man om kapittelend te mogen optreden tegen blinde zelfgenoegzaamheid en zelfoverschatting.

Gelaten beweert hij dan ook steeds „de onschuld zelve“ te zijn en (zoaals alle zieners), te worden misverstaan door „brute“ Hollanders.

Maar misschien bestaat de mogelijkheid - een mogelijkheid die door Noto Soeroto dankbaar zal worden aanvaard - dat het geïncrimineerde stuk in het Septembernummer van „Oedaya“ aan de aandacht van den hoofdredacteur is ontsnapt (de vele zorgen, niet waar? al is de inhoud vrij gering en het blad een maandblad!); dan echter blijkt ten stelligste zijn volslagen gemis aan verantwoordelijkheidsgevoel vóór en volkomen gebrek aan ernst met de „naar buiten“ gepropageerde verbroedering tusschen Oost en West.

Doch „zorgen“ heeft de heer Noto Soeroto, al zijn het geen ideële zorgen, die het zijn zienersbestaan moeilijk maken. Zij zijn meer van materiëlen aard, „geldzorgen“.

Hij is diep doordrongen van de bij hem alles beheerschende vraag „hoeveel zal het mij opleveren?“, terwijl hij als een handig

politicus er steeds op uit is „den Hollanders in het gevele te komen, zonder zijn landgenooten af te stooten“.

Met deze tactiek gaat het een tijd lang goed, maar natuurlijk komt er zoo nu en dan een kink in de kabel, zooals bijv. in het-geen „Het Vaderland“ hem vóórhoudt.

Maar dan is het altijd: „een misverstand“, of „dat is mijn bedoeling niet“. Maar nooit hoort men, wat dan wél zijn bedoeling is. Op die manier heeft hij voortdurend de gelegenheid zijn bedoelingen van inhoud te doen veranderen, naar mate het op een gegeven moment voordeel meebrengt.

Daar hij echter nooit zegt, wat wél zijn bedoeling is, acht ik mij verplicht dit te doen.

Met de hoofdredactie van „Oedaya“ is het:

„Zich zelf verheerlijken, zich laten verheerlijken“ — af en toe mogen zijn Nederlandsche vrienden en vriendinnen, die hem zoo pousseeren ook een weinig mee genieten van die heerlijkheid — en voornamelijk is zijn doel met „Oedaya“: „parasiteeren op de humaniteit der goedwillende en loyale Nederlanders, die voor het edele streven van „Oedaya“, véél over hebben. En middelerwijl houdt hij andere groepen te vriend. Op die manier eet Noto Soeroto van twee wallen.“

Op 11 Nov. j.l. heeft Noto Soeroto gesproken voor de „Nooit-meer-oorlog-federatie“, waar door twee andere sprekers hulde aan de dienstweigeraars werd gebracht.

Dat alles is doodonschuldig, nietwaar?

Maar hoe kan Noto Soeroto, die door handhaving en schraging van het Nederl. gezag de genoemde verbroedering wil bevorderen; die beweert te erkennen de noodzakelijkheid der vooralsnog leidende paedagogische arm van het Gouvernement boven den Indonesiër, ontkomen aan de rechtvaardige verdenking, met zijn beweerden vijand te heulen, indien hij, door te spreken voor de „Nooit-meer-oorlog-federatie“ sanctioneert de huldebetuigingen aan dienstweigeraars, de ondermijners van het Nederlandsch Gezag!

Moet niet op gelijke wijze worden beoordeeld en veroordeeld het verblijf gedurende een week van Noto Soeroto „in het kamp van Soesterberg, van waaruit de bekende opruiende pamfletten zijn verspreid onder de militairen te Amersfoort“?

Doch er is meer.

Bij de N.V. Adi Poestaka, waarvan Noto Soeroto ook directeur is (en alleenheerscher, zooals hij dit noemt,) verscheen begin 1926 de z.g.n. Kaja - Kaja - brochure onder den opzienbarenden titel „In den Nederlandschen Staat een volk in stervensnood“,

met een inleidend voorwoord van 3½ pag. van den heer Noto Soeroto.

Tegen den misleidenden inhoud van voorwoord en brochure heb ik hem herhaaldelijk persoonlijk gewaarschuwd, als niet te zijn in overeenstemming met doel en streven van „Oedaya„; wel verving hij een enkel maal het woord „onrecht“ door „aangedaan leed“, doch in hoofdzaak bleven termen van gezagondermijnenden aard gehandhaafd. Wanneer Noto Soeroto nu wil beweren dat de kaja-kaja-brochure en „Oedaya“ niets met elkaar te maken hebben, dan moet ik allereerst daartegen aanvoeren, dat „Oedaya“ de cliché's en de porti betaalde, en dus het geld van „Oedaya“, ofschoon ditmaal niet ten eigen bate, voor gansch andere, tegenstrijdige, belangen, dan waarvoor het werd gegeven, werd aangewend.

Deze brochure was niet in den handel en werd grootendeels naar en in Indië verspreid.

Ten blijk dat Noto Soeroto zich het verkeerde van zijn handeling ten deze zeer goed bewust was, diene, dat hij in het Juni-nummer 1926 van „Oedaya“ eenige cliché's uit de brochure overnam, doch de bijschriften ontdeed van kwaad bloed zettende uitlatingen als op pagina 156: „Waarom moesten juist de door de Kaja - Kaja's bewerkte en beplante streken in erfpacht worden uitgegeven?“ (Kaja - Kaja). Daarvoor kwam in de plaats: De kustbewoners in het Nederlandsche gebied noemen zich zelve Marindanim, maar toen zij voor het eerst de blanken ontmoetten riepen zij „Kaja - Kaja“, d.w.z. vrienden.“ (Oedaya).

Op pagina 157 werd naast het cliché het volgende weggelaten: „Het land, dat den Kaja - Kaja's door een bestuursfout werd ontnomen, met de daarop staande boomen, welke hun werden onstolen, moesten hun weder worden teruggegeven in naam der gerechtigheid“. (Kaja - Kaja-broch.)

Natuurlijk, immers „Oedaya“ komt onder de oogen zijner wel-doeners, en andere loyaal gezinde Nederlanders.

En is dit nu te rijmen met de loyale strekking van „Oedaya“?

Doch er is meer; bedrog, geraffineerd bedrog en knoeierij op groote schaal, welke dingen echter, daar zij een sociaal-crimineel karakter dragen, voor het gerecht zullen komen.

Aldus heb ik U iets getoond van de waarneembare en de niet waarneembare bedoeling van „Oedaya“.

Duidelijk is, dat de niet waarneembare bedoeling van „Oedaya“ onmogelijk in het belang kan zijn of van Nederland of van Indonesië.

Ik beweer dus:

- 1) Noto Soeroto is niet de *leider*, maar de *misleider* van „Oedaya“, van het Nederl. en van het Indon. Volk.
- 2) De N.V. Oedaya is frauduleus opgezet (de naam Oedaya staat b.v. nog steeds ingeschreven als eigendom van het bodemlooze fust, de N.V. Adi Poestaka, terwijl Noto Soeroto *zoogenaamd* dezen naam inbracht in de N.V. Oedaya).
- 3) Noto Soeroto wendt het geld, dat hem zoo ruimschoots toevloeit ten bate van „Oedaya“, ter bevordering van het zoo „edele“ streven, waarvan dit tijdschrift uitgaat, grotendeels te eigen bate aan, tenminste als men van „bate“ spreken kan, wanneer het verbrast wordt. (Hij is nu b.v. ruim f 15000.— schuldig aan de N.V. Oedaya, geplaatst maatsch. kapitaal f 19000.—).
- 4) De financieele manipulaties van den hoofdredacteur zijn identiek aan „knoeierijen“!
- 5) Het accountantsrapport, dat mij werd nagezonden, toen ik, overtuigd van de immoreele misleiding van Oedaya en diens hoofdredacteur, ben uitgetreden uit „Oedaya“, is absoluut foutief opgesteld en met „leugenachtig“ te kwalificeeren.

Deze beweringen houd ik staande, en alles wat ik omtrent Oedaya heb gezegd en omtrent diens hoofdredacteur Noto Soeroto, wil ik gaarne te bevoegder plaatse met bewijzen staven.

En al zal men trachten met een geduldig schouderophalen mij te verwijten: „Och, van Beetem werpt thans steenen in de bron, waaraan voorheen hij zich laafde“, dan zal ieder weldenkend mensch het met mij eens zijn, dat, als blijkt, hoe vergiftig het water is, dat uit die bron komt, men niet genoeg steenen er in werpen kan, om zooveel mogelijk verdere nadeelige gevolgen te voorkomen.

Dit alles trof Noto Soeroto, den hoofdredacteur.

En nu Noto Soeroto, de mensch!

U allen kent hem als den idealist.

Is hij U ook bekend, als de man, die een juweelenschat in bewaring krijgt, en die het hem toevertrouwde op *onverklaarbare* wijze „verliest“?

Of als de man, die stiekum, wanneer de bewoner weg is, een huis binnen dringt, waar een ziek meisje ligt, om oneerbare handelingen te verrichten?

Of als de man, die hem toevertrouwde gelden verduistert?

Dit alles zijn de practijken van een immoreelen bedrieger.

Maar ook van den grooten achtenswaardigen dichter uit Java, den Oosterschen Ziener, den Indonesischen Tagore.

Nu weet Gij ook, weldenkende Nederlanders, welke zedelijke waarde zijn zoogenaamde dichtwerken hebben!

De scheppingsproducten van een misdadiger.

Nu weet Gij ook, waarom ik U waarschuw, U mòet waarschuwen, daar anders Gij gevaar loopt met Uw eigen geld, dat Gij geeft voor de verbroedering van het Oosten en Westen, bestreden te worden.

Ik tart Noto Soeroto mij voor de Rechtbank te dagen, opdat moge worden uitgemaakt of ik een lasteraar dàn wel hij een bedrieger is!

Wee, Nederland, dat zich zoo laat misleiden!

Wee, Indonesië, dat door zulke avonturiers zal worden geleid!

Zoo vinden wij in „De Avondpost“ van 8 Sept. j.l. Avondblad, een hoofdartikel:

„De Maidenspeech van den Gouverneur Generaal“

Hierin komt een zinsnede voor:

„Het streven van Raden Mas Noto Soeroto vindt weerklank“. Daarin wordt toch niets minder betoogd, dan dat de voornemens van Jhr. de Graeff hun ontstaan danken aan den stoeren (?) werker Noto Soeroto. (sic!)

Nu vraag ik ieder weldenkend Nederlander:

„Schreit het niet ten Hemel, dat men een avonturier en intrigant als Noto Soeroto, wiens antecedenten, op zijn minst genomen, toch zeer te denken geven, in één adem met den nieuwen Gouverneur Generaal durft te noemen en nog wel verband zoekt tusschen beider woorden?

Hiertegen moet ik, als rechtgeaard Nederlander, ten sterkste protesteeren.

Men heeft niet het minste recht, noch de eminente persoon van Jhr. de Graeff, noch het buitengewone hooge ambt, waarvan hij drager is, te beleedigen.

Zulke opmerkingen, die „de Avondpost“ maakt, zijn mij, die weet, wie Noto Soeroto werkelijk is, heusch al te machtig, en telkens lees ik weer, met de gróóste verwondering, hoe in andere bladen over Noto Soeroto waardeerend wordt geschreven.

Is het dan geestelijke blindheid, waarmee de Nederlanders geslagen zijn?

Of is het een nieuwe ziekte, een psychische infectie, die overal haar slachtoffers maakt, een ziekte waarvan de verschijnselen zijn?:

- 1) Totale onderschatting en miskennen van Europeesche beschaving.
- 2) Een sterke neiging tot verafgoding van enkele op den voorgrond tredende Indonesiërs, die misdadig genoeg zijn deze verafgoding te exploiteeren.
- 3) Een jammerlijke verstandsverbijstering, die er toe leidt alle aan het daglicht tredende fouten in karaktereigenschappen van dezen Indonesiër te schrijven op naam der z.g.n. overheerschers.

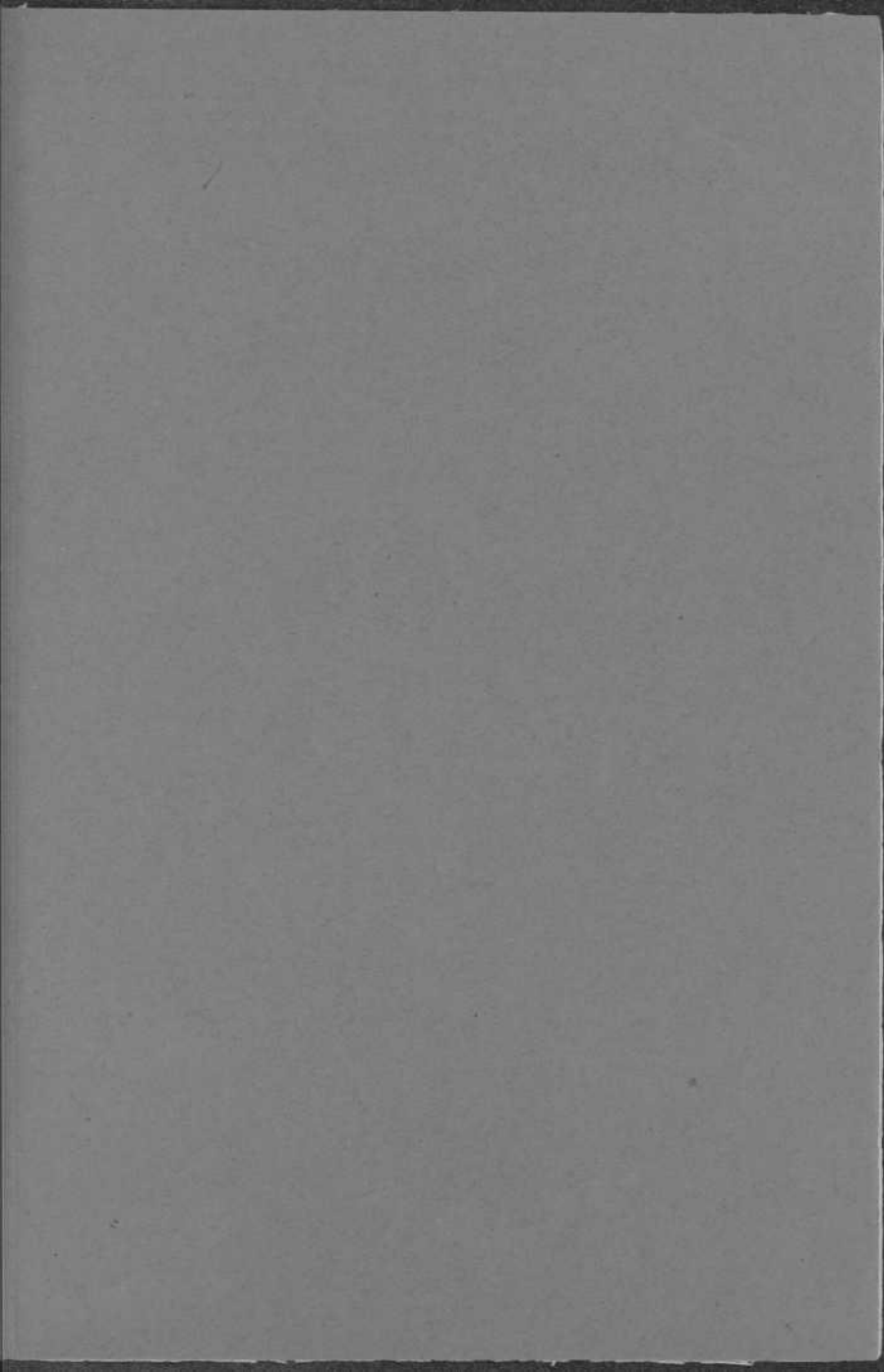
Een ziekte, die daarentegen belemmerend werkt op de waardeering van de goede Indonesiërs, die stil en gelaten hun weg gaan, ijverig werkend, teneinde straks steunpilaren te worden van de Indische Maatschappij, en waaronder ik velen tot mijn persoonlijk vrienden mag rekenen.

Zoo heb ik U een man geteekend, die haast aller vertrouwen geniet, en dit, waar mogelijk, misbruikt te eigen bate, een man, die vòòrgeeft, met heilig idealisme de verbroedering te zoeken tusschen de Nederlanders en de Indonesiërs, maar die in werkelijkheid slechts één doel nastreeft n.l. eigen voordeel en dit tracht te bereiken ten koste van én Nederlanders én Indonesiërs, een man, die los van alle moraliteit, gewetenloos en doortrapt, een *doorlopend gevaar* is voor iedere toenadering tusschen Nederland en Indonesië.

Moge deze waarschuwing aan het gestelde doel beantwoorden. Dan zal de verbroedering tusschen Oost en West, die ieder rechtgeaard Nederlander, in de juiste waardeering van koloniaal territoir, nastreeft, tenminste één hinderpaal te boven zijn gekomen!

's-Gravenhage Nov. 1926

J. L. Ch. v. BEETEM
Gepens. Offic. v. h. Ned.-Leger

C. 4/10/26

